

**HERSTELGERICHTE VISIE
ALS LEIDEND PRINCIPE
HOE DOE JE DAT**

COACHING

HERSTEL

**HERSTEL
HOE WAT**

INLEIDING

herstel
↑
**empowermentgericht
coachen**
↑
**rehabilitatiegericht
benaderen**
↑
visie op de cliënt

HERSTEL
 ▶ herstel voor u
 ▶ rehabilitatie & herstel
 ▶ wat is herstel
 ▶ fase herstel
 ▶ fase rouwverwerking
 ▶ herstel voor uw organisatie
 ▶ HRM & inzet

HERSTELONDERSTUNING
 ▶ wat als...
 ▶ de 10 geboden
 ▶ de 5 voor de hulpverlener
 ▶ werken aan cultuur
 ▶ herstel ondersteunen
 ▶ plaats van herstel
 ▶ samenwerken in herstel
 (NICE TO KNOW) BRONNEN

**HERSTEL
HOE WAT**

INLEIDING

herstel
↑
**empowermentgericht
coachen**
↑
**rehabilitatiegericht
benaderen**
↑
visie op de cliënt

▶ holistisch
▶ biopsychosociaal of
▶ sociopsychobiologisch?

HERSTEL
 ▶ herstel voor u
 ▶ rehabilitatie & herstel
 ▶ wat is herstel
 ▶ fase herstel
 ▶ fase rouwverwerking
 ▶ herstel voor uw organisatie
 ▶ HRM & inzet

HERSTELONDERSTUNING
 ▶ wat als...
 ▶ de 10 geboden
 ▶ de 5 voor de hulpverlener
 ▶ werken aan cultuur
 ▶ herstel ondersteunen
 ▶ plaats van herstel
 ▶ samenwerken in herstel
 (NICE TO KNOW) BRONNEN

HERSTEL HOE WAT

INLEIDING

HERSTEL

- Herstel voor u
- rehabilitatie & herstel
- wat is herstel
- fasen herstel
- fasen rouwverwerking
- herstel voor uw organisatie
- HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- wat als...
- de 10 geboden
- do's voor de hulpverlener
- werken aan cultuur
- herstel ondersteunen
- plaats van herstel
- samenwerken in herstel

(NICE TO KNOW) BRONNEN

INLEIDING

herstel

↑

empowermentgericht coachen

↑

rehabilitatiegericht benaderen

↑

visie op de cliënt

- ▶ probleemgericht
- ▶ milieugericht
- ▶ ontwikkelingsgericht
- ▶ SRH

3

HERSTEL HOE WAT

INLEIDING

HERSTEL

- Herstel voor u
- rehabilitatie & herstel
- wat is herstel
- fasen herstel
- fasen rouwverwerking
- herstel voor uw organisatie
- HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- wat als...
- de 10 geboden
- do's voor de hulpverlener
- werken aan cultuur
- herstel ondersteunen
- plaats van herstel
- samenwerken in herstel

(NICE TO KNOW) BRONNEN

INLEIDING

herstel

↑

empowermentgericht coachen

↑

rehabilitatiegericht benaderen

↑

visie op de cliënt

- ▶ individuen
- ▶ groepen
- ▶ organisaties
- ▶ participatie!

4

HERSTEL HOE WAT

INLEIDING

HERSTEL

- Herstel voor u
- rehabilitatie & herstel
- wat is herstel
- fasen herstel
- fasen rouwverwerking
- herstel voor uw organisatie
- HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- wat als...
- de 10 geboden
- do's voor de hulpverlener
- werken aan cultuur
- herstel ondersteunen
- plaats van herstel
- samenwerken in herstel

(NICE TO KNOW) BRONNEN

INLEIDING

herstel

↑

empowermentgericht coachen

↑

rehabilitatiegericht benaderen

↑

visie op de cliënt

5

HERSTEL

HERSTEL VOOR U

DOELEN VAN DE CLIËNT: VERSTERKEN, CENTRAAL: CLIËNT, NIET PROBLEEM OF DIAGNOSE

EMPOWERMENT: HERSTEL VAN VERBINDINGEN, KWAALITEITEN REVALIDAANT, ONDERSTEUNEN

ALLE LEVENSDOMEINEN: UTBOUWEN SOCIAAL NETWERK, REGIE IN HANDEN CLIËNT

KOMEN TOT ZELFINZICHT: PARTICIPATIE IN DE SAMENLEVING, BETROKKEN MEDEWERKER

ADVISEREN: VAARDIGHEDEN ONTWIKKELEN, PSYCHOLOGISCH HERSTEL

HERSTEL HOE WAT

<p>rehabilitatie is een hulpverleningsvorm</p> <p>rehabilitatie is een proces van cliënt en hulpverlener samen</p> <p>rehabilitatie is gericht op eigen doelen inzake wonen, werken, leren en sociale contacten</p> <p>rehabilitatie is gericht op het vergroten van activiteiten en participatie (rolherstel)</p>	<p>herstel is geen hulpverleningsproces</p> <p>herstel is een proces van de cliënt</p> <p>herstel is gericht op empowerment: weer macht krijgen over je ziekte, jezelf en je omstandigheden</p> <p>herstel richt zich op wat de cliënt belangrijk vindt in zijn leven</p>
--	---

Jos Droë e.a., 2009

WAT IS HERSTEL

HERSTEL HOE WAT

INLEIDING

HERSTEL

- Herstel voor u
- rehabilitatie & herstel
- Wat is herstel
- Fasen herstel
- Fasen rouwverwerking
- Herstel voor uw organisatie
- HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- Wat als...
- de 10 geboden
- do's voor de hulpverlener
- werken aan cultuur
- herstel ondersteunen
- plaats van herstel
- samenwerken in herstel (nice to know) bronnen

herstel is een intens, persoonlijk, uniek **proces** van verandering in iemands houding, waarden, gevoelens, doelen, vaardigheden en/of rollen.

herstel is een manier van **leven**, van het leiden van een bevredigend, hoopvol en zinvol leven met de beperkingen die de psychische klachten **met** zich meebrengen.

herstellen betreft het **ontgroeien** van de catastrofale gevolgen van een psychiatrische aandoening en de ontwikkeling van een nieuwe betekenis en een nieuw doel in iemands leven.

William Anthony, 1994

FASEN HERSTEL

HERSTEL HOE WAT

INLEIDING

HERSTEL

- Herstel voor u
- rehabilitatie & herstel
- Wat is herstel
- Fasen herstel
- Fasen rouwverwerking
- Herstel voor uw organisatie
- HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- Wat als...
- de 10 geboden
- do's voor de hulpverlener
- werken aan cultuur
- herstel ondersteunen
- plaats van herstel
- samenwerken in herstel (nice to know) bronnen

overweldigd worden door de aandoening

worstelen met de aandoening

leven met de aandoening

leven voorbij de aandoening

RECOVERY

Expectations Reality

Cheryl Gagne, 2004

FASEN ROUWVERWERKING

HERSTEL HOE WAT

INLEIDING

HERSTEL

- Herstel voor u
- rehabilitatie & herstel
- Wat is herstel
- Fasen herstel
- Fasen rouwverwerking
- Herstel voor uw organisatie
- HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- Wat als...
- de 10 geboden
- do's voor de hulpverlener
- werken aan cultuur
- herstel ondersteunen
- plaats van herstel
- samenwerken in herstel (nice to know) bronnen

overweldigd worden door de aandoening

leven met de aandoening

worstelen met de aandoening

leven voorbij de aandoening

Elisabeth Kübler-Ross, 1969

HERSTEL VOOR ORGANISATIE

HERSTEL HOE WAT

LEERDOEL

HERSTEL

- > herstel voor o...
- > stabilisatie & herstel
- > wat is herstel
- > fasen herstel
- > fasen trajectwerking

> herstel voor uw organisatie

- > HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- > wat als...
- > wie is betrokken
- > do's voor de hulpverlener
- > werken aan cultuur
- > herstel ondersteunen
- > plaats van herstel
- > samenwerken in herstel

(FACE TO KNOW) BEOEWENEN

ZIE: HERSTEL IFV CLIENT

HRM EN INZET

HERSTEL HOE WAT

LEERDOEL

HERSTEL

- > herstel voor o...
- > stabilisatie & herstel
- > wat is herstel
- > fasen herstel
- > fasen trajectwerking

> herstel voor uw organisatie

- > HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- > wat als...
- > wie is betrokken
- > do's voor de hulpverlener
- > werken aan cultuur
- > herstel ondersteunen
- > plaats van herstel
- > samenwerken in herstel

(FACE TO KNOW) BEOEWENEN

<p>HRM is een tool van de werkgever</p> <p>HRM is een proces van werknemer en werkgever samen</p> <p>HRM is gericht op doelen van de organisatie en de werknemer</p> <p>HRM is gericht op het optimaliseren van taken, omstandigheden en participatie</p>	<p>inzet door medewerker is geen werkgeversproces</p> <p>inzet is een proces van de medewerker</p> <p>inzet heeft oa. te maken met: gevoel van controle hebben over je werk, jezelf en je omstandigheden</p> <p>inzet vertrekt vanuit wat de werknemer belangrijk vindt</p>	
---	---	--

HERSTEL ONDERSTEUNING

HERSTEL HOE WAT **WAT ALS...**

LEIDING
 ↳ herstel voor u
 ↳ rehabilitatie & herstel
 ↳ wat is herstel
 ↳ fasen herstel
 ↳ fasen rouwverwerking
 ↳ herstel voor uw organisatie
 ↳ HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING
 ↳ wat als...
 ↳ de 10 geboden
 ↳ do's voor de hulpverlener
 ↳ werken aan cultuur
 ↳ herstel ondersteunen
 ↳ plaats van herstel
 ↳ samenwerken in herstel (nice to know) bronnen

VVP, 2013 13

HERSTEL HOE WAT **DE 10 GEBODEN**

LEIDING
 ↳ herstel voor u
 ↳ rehabilitatie & herstel
 ↳ wat is herstel
 ↳ fasen herstel
 ↳ fasen rouwverwerking
 ↳ herstel voor uw organisatie
 ↳ HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING
 ↳ wat als...
 ↳ de 10 geboden
 ↳ do's voor de hulpverlener
 ↳ werken aan cultuur
 ↳ herstel ondersteunen
 ↳ plaats van herstel
 ↳ samenwerken in herstel (nice to know) bronnen

gij zult een probleem niet problematiseren (het leven van uw cliënt is zo al moeilijk genoeg).

gij zult niet veroordelen, noch in woorden, noch in daden.

gij zult uw cliënt niet tot (zorg)object maken, maar hem horen, zien en respecteren als partner.

gij zult uw cliënt niet anders behandelen dan u zelf behandeld wil worden.

gij zult geen onbegrijpelijke taal gebruiken.

Marlieke De Jonge, 1994 14

HERSTEL HOE WAT **DE 10 GEBODEN**

LEIDING
 ↳ herstel voor u
 ↳ rehabilitatie & herstel
 ↳ wat is herstel
 ↳ fasen herstel
 ↳ fasen rouwverwerking
 ↳ herstel voor uw organisatie
 ↳ HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING
 ↳ wat als...
 ↳ de 10 geboden
 ↳ do's voor de hulpverlener
 ↳ werken aan cultuur
 ↳ herstel ondersteunen
 ↳ plaats van herstel
 ↳ samenwerken in herstel (nice to know) bronnen

gij zult niet interpreteren zonder navragen.

gij zult uw eigen grenzen respecteren en expliciet aangeven.

gij zult uw cliënt niet genezen, doch hem helpen zijn weg te vinden.

gij zult de wereld van uw cliënt groter zien dan de gezondheidszorg / de wereld van het werken / ...

tenslotte zijt u met de realiteit van onzekerheid en onmacht – uw cliënt moet het ook.

Marlieke De Jonge, 1994 15

HERSTEL HOE WAT

WERKEN AAN CULTUUR

gedrag kennis vaardigheden wat doe je?

opvattingen overtuigingen normen wat vind je?

drijfveren waarden karakter wat wil je?

eigen organisatie

HERSTEL
 > herstel voor u
 > rehabilitatie & herstel
 > wat is herstel
 > fasen herstel
 > fasen rouwverwerking
 > herstel voor uw organisatie
 > HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING
 > wat als...
 > de 10 geboden
 > de 5 voor de hulpverlener
 > werken aan cultuur
 > herstel ondersteunen
 > plaats van herstel
 > samenwerken in herstel
 (nice to know) bronnen

HERSTEL HOE WAT

WERKEN AAN CULTUUR

missie en visie organisatie?

medewerkers betrekken bij de organisatie

cliënten betrekken bij de organisatie

interviews
 ► formeel
 ► informeel

Do Check Act
Plan Check Act
Check Act Plan
Act Plan Do

eigen organisatie

HERSTEL
 > herstel voor u
 > rehabilitatie & herstel
 > wat is herstel
 > fasen herstel
 > fasen rouwverwerking
 > herstel voor uw organisatie
 > HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING
 > wat als...
 > de 10 geboden
 > de 5 voor de hulpverlener
 > werken aan cultuur
 > herstel ondersteunen
 > plaats van herstel
 > samenwerken in herstel
 (nice to know) bronnen

HERSTEL HOE WAT

HERSTEL ONDERSTEUNEN

doorleefde contacten

► lotgenootcontacten (onder)steunen
 ► contacten met professionals
 ► andere contacten (onder)steunen

SELF-HELP GROUP
 Listen and Seek

CHANGE BEGINS WITH YOU.

Expert by Experience

cliënt

focust: de

HERSTEL
 > herstel voor u
 > rehabilitatie & herstel
 > wat is herstel
 > fasen herstel
 > fasen rouwverwerking
 > herstel voor uw organisatie
 > HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING
 > wat als...
 > de 10 geboden
 > de 5 voor de hulpverlener
 > werken aan cultuur
 > herstel ondersteunen
 > plaats van herstel
 > samenwerken in herstel
 (nice to know) bronnen

Mike Slade, 2009

HERSTEL HOE WAT

ALLEIDING

HERSTEL

- herstel voor u
- rehabilitatie & herstel
- wat is herstel
- fasen herstel
- fasen rouwverwerking
- herstel voor uw organisatie
- HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- wat als...
- de 10 geboden
- do's voor de hulpverlener
- werken aan cultuur
- herstel ondersteunen
- plaats van herstel
- samenwerken in herstel
- (nice to know) bronnen

HERSTEL ONDERSTEUNEN

assessment

- persoonlijke betekenissen ontwikkelen en valideren
- sterktes versterken
- persoonlijke verantwoordelijkheid stimuleren
- een positieve identiteit ondersteunen
- 'hoop' ontwikkelen

Mike Slade, 2009

22

HERSTEL HOE WAT

ALLEIDING

HERSTEL

- herstel voor u
- rehabilitatie & herstel
- wat is herstel
- fasen herstel
- fasen rouwverwerking
- herstel voor uw organisatie
- HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- wat als...
- de 10 geboden
- do's voor de hulpverlener
- werken aan cultuur
- herstel ondersteunen
- plaats van herstel
- samenwerken in herstel
- (nice to know) bronnen

HERSTEL ONDERSTEUNEN

actie plannen

- hersteldoelen
- behandel-/begeleidingsdoelen

WRAP - A Seven Step Plan
WRAP - Seven Step Planning

© Roger Slade 2008, 2010, 2011

de client focus: de

Mike Slade, 2009

23

HERSTEL HOE WAT

ALLEIDING

HERSTEL

- herstel voor u
- rehabilitatie & herstel
- wat is herstel
- fasen herstel
- fasen rouwverwerking
- herstel voor uw organisatie
- HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING

- wat als...
- de 10 geboden
- do's voor de hulpverlener
- werken aan cultuur
- herstel ondersteunen
- plaats van herstel
- samenwerken in herstel
- (nice to know) bronnen

HERSTEL ONDERSTEUNEN

de ontwikkeling van zelfmanagementvaardigheden ondersteunen

- geloof in zichzelf ontwikkelen
- empowerment ontwikkelen
- motivatie ontwikkelen
- de bijdrage van medicatie aan herstel
- de bijdrage van 'risico's nemen' aan herstel

Uw klacht heeft onze aandacht

DON'T TALK TO IT CAN'T BE DONE!

de client focus: de

Core Values

Mike Slade, 2009

24

HERSTEL HOE WAT

SAMENWERKEN IN HERSTEL

leren van elkaar
inclusief samenwerken

OPLEIDING
 Herstel voor u
 Stabilisatie & herstel
 Wat is herstel
 Fasen herstel
 Samenwerking
 Herstel voor uw organisatie
 HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING
 Wat als...
 de 10 geboden
 de 5 voor de hulpverlener
 werken aan cultuur
 herstel ondersteunen
 plaats van herstel
 samenwerken in herstel
 (nice to know) bronnen

28

HOE DE INPUT VAN DEZE DAG BINNENBRENGEN IN DE EIGEN ORGANISATIE

HERSTEL HOE WAT

NICE TO KNOW BRONNEN

Vlaamse Vereniging Geestelijke Gezondheidszorg
<http://www.geestelijkgezondvlaanderen.be/>
<http://www.ooitazogereageerd.be/>

Jean Pierre Wilken (2001) Het Strengths Model van Rapp
<http://www.deervaringsdeskundige.nl/kennis/Multimedia/Get/6309>

Berrie Kuilman (2005) Samen Aan de Slag
http://docs.minszw.nl/pdf/135/2005/135_2005_1_10145.pdf

Geoff Shepherd e.a. (2008) Making Recovery a Reality
http://www.centreformentalhealth.org.uk/pdfs/Making_recovery_a_reality_policy_paper.pdf

Mike Slade (2009) 100 Ways to Support Recovery
http://www.mentalhealthrecovery.com/recovery-resources/documents/100_ways_to_support_recovery1.pdf

OPLEIDING
 Herstel voor u
 Stabilisatie & herstel
 Wat is herstel
 Fasen herstel
 Samenwerking
 Herstel voor uw organisatie
 HRM & inzet

HERSTELONDERSTEUNING
 Wat als...
 de 10 geboden
 de 5 voor de hulpverlener
 werken aan cultuur
 herstel ondersteunen
 plaats van herstel
 samenwerken in herstel
 (nice to know) bronnen

30

HERSTEL HOE WAT

NICE TO KNOW BRONNEN

HERSTELING

- Herstel voor u
- Stabiliteit in herstel
- Wat is herstel
- Fasen herstel
- Elke trajectvervolg
- Herstel voor uw organisatie
- HRM & meer

HERSTELONDERSTEUNING

- Wat als...
- Wie is gesloten
- Wie's voor de hulpverlener
- Werken aan cultuur
- Herstel ondersteunen
- Plaats van herstel
- Samenwerken in herstel

(NICE TO KNOW) BRONNEN

Trimbos-instituut (2010) Recovery Oriented Practices Index (ROPI) – Index voor een herstelgerichte GGZ (versie ambulante behandelteams)
http://www.trimbos.nl/~media/Files/Inkijkexemplaren/DL014_a%20ROPI%20ambulante%20behandelteams.ashx

Department of Health Australia (2011) Framework for Recovery-Oriented Practice
<http://quit.nosmokes.com.au/media/27814/framework-recovery-oriented-practice.pdf>

Herstelondersteuning (2011) Herstelondersteuning. Van Kans Naar Realiteit!
http://www.herstelondersteuning.nl/downloads/KAA_028%20herstelondersteunende%20zorg_01.pdf

Department of Health Australia (2013) National Framework for Recovery-Oriented Mental Health Services
[http://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/Content/67D17065514CF8E8CA257C1D00017A90/\\$File/recovgde.pdf](http://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/Content/67D17065514CF8E8CA257C1D00017A90/$File/recovgde.pdf)

31
